

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЛОГІКА ТА РИТОРИКА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»
(на основі ОКР «Бакалавр»)

2019 р.

УДК 16(176.5)(075)
Т 19

Схвалено методичною комісією Навчально-наукового
інституту загальноуніверситетської підготовки
(протокол № 6 від 21.03.2019 р.)

Рецензент:

кандидат філософських наук Мелітопольського державного педагогічного
університету імені Богдана Хмельницького Поправко О. В.

Тараненко Г.Г.

**Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з навчальної
дисципліни «Логіка та риторика» для здобувачів ступеня вищої освіти
«Магістр» зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні
технології». – Мелітополь, ТДАТУ, 2019. – 40 с.**

Методичні вказівки до семінарських занять розроблені відповідно до робочої програми з дисципліни «Логіка та риторика» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології» денної форми навчання Таврійського державного агротехнологічного університету. Матеріали містять зміст навчальної дисципліни, методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять, список рекомендованої літератури.

©Тараненко Г.Г., 2019 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Зміст курсу.....	5
Структура навчальної дисципліни.....	9
Семінарське заняття № 1	
Тема: Предмет та значення логіки.....	11
Семінарське заняття № 2	
Тема: Основні закони логіки.....	12
Семінарське заняття № 3	
Тема: Форми мислення. Поняття.....	14
Семінарське заняття № 4	
Тема: Особливості судження як форми мислення.....	19
Семінарське заняття № 5	
Тема: Особливості умовиводу як форми мислення.....	22
Семінарське заняття № 6	
Тема: Особливості індуктивного умовиводу.....	25
Семінарське заняття № 7	
Тема: Аналогія та гіпотеза у пізнавальній діяльності людини. Доказ і спростування.....	27
Семінарське заняття № 8	
Логіка публічного мовлення.....	30
Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль.....	36
Рекомендована література.....	38

ВСТУП

Мета викладання навчальної дисципліни «Логіка та риторика» полягає в тому, щоб у доступній формі сформувані уявлення про закони й форми мислення та практичне значення науки, яка їх вивчає.

Завдання:

- навчити аналізувати термінологію та знаходити протиріччя в мисленні;
- навчити застосовувати логічні методи та формувати навички їх застосування;
- навчити використовувати отримані знання для того, щоб не допускати логічних помилок при складанні офіційних документів;
- формувати вміння аргументовано вести доказ певних тверджень, висувати, будувати і перевіряти версії, швидко знаходити раціональне зерно і помилки в розмірковуваннях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості виникнення й розвитку логіки;
- сутність і зміст форм мислення та операцій з ними;
- онтологічний, гносеологічний та праксеологічний зміст основних формально-логічних законів;
- сутність, структуру й різновиди доведення та заперечення.

вміти:

- правильно вибудовувати логічні міркування в процесі мислення, визначати форми мислення, їх різновиди, сутність;
- оперувати з обсягом і змістом поняття, аналізувати види понять, відношення між поняттями, надавати правильне визначення понять; проводити поділ понять;
- виокремлювати суб'єкт і предикат судження, визначати розподіленість термінів, вирішувати завдання за логічним квадратом, будувати таблиці істинності для складних суджень;
- перетворювати безпосередні умовиводи шляхом операцій обернення, перетворення, протиставлення предикату, аналізувати структуру категоричного силлогізму;
- оперувати з фігурами і модусами категоричного силлогізму, робити висновки за стверджувальним і заперечним модусами умовно-категоричного умовиводу;
- будувати вірні докази і заперечувати помилкові твердження;
- будувати пряме і непряме доведення, знаходити типові помилки в структурних елементах доведення;
- боротися проти недопустимих способів, які застосовуються в ході дискусій.